

Daugpatystės samprata

Daugpatystė

„Pastarųjų dienų šventieji tiki, kad santuoka tarp vieno vyro ir vienos moters yra nuolatinis Viešpaties įstatymas. Bibliniais laikais Viešpats kai kuriems įsakė praktikuoti daugpatystę, t. y. vieno vyro santuoką su keliomis moterimis. 1840 m. pradžioje per apreiškimą Džozefui Smitui Viešpats įsakė įvesti daugpatystės praktiką tarp Bažnyčios narių. Daugiau nei pusę amžiaus kai kurie pastarųjų dienų šventieji praktikavo daugpatystę pagal Bažnyčios Prezidento nurodymą.“ („Plural Marriage in The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints,” Gospel Topics, [lds.org/topics](https://www.lds.org/topics)).

Sunkus įsakymas

Eliza R. Snou (1804–1887), antroji visuotinė Paramos bendrijos prezidentė, buvo užantspauduota prie Pranašo Džozefo Smito. Ji aprašė toliau pateiktą įvykį, kai Pranašas Džozefas Smitas mokė jos brolių Lorenčą Snou apie daugpatystės principą.

„Pranašas Džozefas Smitas atvėrė širdį [Lorencui Snou] ir papasakojo, kaip bando pergalėti dėl daugpatystės įvedimo patiriamus vidinius prieštaravimus ir protą varginančius išbandymus, kylančius dėl auklėjimo ir visuomenės normų. Jis žinojo Dievo balsą – žinojo, kad Visagalis įsakė jam eiti pirmyn – reikia būti pavyzdžiu ir įkurti celestialinę daugpatystę. Jis žinojo, kad jam reikėjo susidurti ne tik su savo paties išankstiniu nusistatymu ir palinkimu, į jį akis įbedęs žiūrėjo visas krikščioniškasis pasaulis; tačiau jam įsakė virš visa ko esantis Dievas, ir jis privalėjo paklusti. Pranašas vis dėlto kartkartėmis nesiryždavo ir atidėliodavo, kol kartą jam pasirodė Dievo angelas su ištrauktu kardu ir pasakė, kad, jeigu jis nejudės į priekį ir neįkurs daugpatystės, iš jo bus atimta kunigystė ir jis bus sunaikintas! Šiuo liudijimu jis pasidalino ne tik su mano broliu, bet ir su visais – šio liudijimo neįmanoma paneigti“ (*Biography and Family Record of Lorenzo Snow* [1884], 69–70).

Tikėjimo išbandymas

Daugelis, kuriems buvo sunku priimti daugpatystę, buvo palaiminti gaudami šį principą patvirtinantį dvasinį liudijimą.

„Pasak Helenos Mar Kimbol, Džozefas Smitas teigė, kad „šio principo pritaikymas šventiesiems bus sunkiausias kada nors patirsimas jų tikėjimo išbandymas“. Nors tai tapo vienu iš sunkiausių jo gyvenimo išbandymų, ji taip pat liudijo, kad tai buvo ir „vienas iš didžiausių palaiminimų“. [...]

„Liusė Voker prisimindama stiprų sukrėtimą, kurį patyrė Džozefui Smitui jai pasiūlius tapti jo žmona, rašė: „Visa savo sielos esybe tam prieštaravau.“ Tačiau po keleto bemiegių naktų, praleistų klūpint maldoje, ji rado paguodą, kai jos

kambarį „užpildė šventa galia“ tarsi „spindinti saulės šviesa“. Ji pasakojo: „Mano sielą užpildė giedra maloni taika, kurios dar nebuvo patyrusi, [...] mano visa esybė prisipildė didžiulės laimės““ („Plural Marriage in Kirtland and Nauvoo,” Gospel Topics, [lds.org/topics](https://www.lds.org/topics)).

Džozefas Smitas ir daugpatystė

Su Džozefu Smitu buvo užantspauduota daug moterų, tačiau tikslus skaičius nėra žinomas.

„Tuo laikotarpiu, kai buvo praktikuojama daugpatystė, pastarųjų dienų šventieji skyrė užantspaudavimą laikui ir amžinybei ir užantspaudavimą tik amžinybei. Užantspaudavimas laikui ir amžinybei reiškė įsipareigojimą bei santykius šiame gyvenime, bendrai kalbant ir galimus lytinius santykius. Tik amžinybei skirti užantspaudavimai reiškė tik kito gyvenimo santykius.

[...] Kai kurios su Džozefu Smitu užantspauduotos moterys vėliau liudijo, kad jų santuokos buvo ir laikui ir amžinybei, o kitos nurodė, kad jų santykiai buvo tik amžinybei.

Dauguma su Džozefu Smitu užantspauduotų moterų, užantspaudavimo metu buvo tarp 20 ir 40 metų amžiaus. Vyriausia iš jų buvo 56-erių metų Fanė Jang. Jauniausioji buvo Helena Mar Kimbol, [...] kuri su Džozefu Smitu buvo užantspauduota likus kelioms mėnesiams iki jos 15-ojo gimtadienio. Santuoka esant tokio amžiaus nėra priimtina šiais laikais, tačiau seniau tai buvo teisėta, ir kai kurios moterys susituokdavo dar paauglystėje. Helena Mar Kimbol kalbėdama apie savo santuoką su Džozefu sakė, kad jų santuoka buvo tik amžinybei, t. y. tarp jų nebuvo lytinių santykių. [...]

[...] Džozefas Smitas buvo užantspauduotas su moterimis, kurios buvo ištekėjusios dar iki susituokdamos su juo. Nei tos moterys, nei Džozefas daug apie tuos užantspaudavimus nekalbėjo, tačiau kelios iš jų teigė, kad tie užantspaudavimai buvo tik amžinybei. Kitos moterys nepaliko jokių užrašų, todėl liko nežinoma, ar jų užantspaudavimai buvo laikui ir amžinybei, ar tik amžinybei.

Šią praktiką galima paaiškinti keleriopai. Šie užantspaudavimai galėjo suteikti amžino ryšio galimybę tarp Džozefo šeimos ir kitų šeimų Bažnyčioje. Šie ryšiai buvo tiek vertikalūs – tarp tėvų ir vaikų, tiek horizontalūs – tarp šeimų. Šiandien tokie amžini ryšiai kuriami šventykloje, kai susituokia žmonės, jau užantspauduoti su savo šeimomis, šitokiu būdu sujungiant šeimas“ („Plural Marriage in Kirtland and Nauvoo,” Gospel Topics, [lds.org/topics](https://www.lds.org/topics)).

Pranašui mirus, prie jo buvo užantspauduota dar daug moterų, neturėjusių su juo jokių ryšių šiame gyvenime.

Pasipriešinimas daugpatystei

Daugpatystei priešinosi daugybė Jungtinių Valstijų religinių ir politinių vadovų, kurių manymu tai buvo amoralu ir necivilizuota. Pastarųjų dienų šventieji buvo išjuokiami viešose kalbose, knygose, žurnaluose ir laikraščiuose. Jungtinių Valstijų Kongresas išleido įstatymus, kuriais riboja Bažnyčios nuosavybės dydį ir tokiu būdu varžė Bažnyčios narių laisvę bei neigiamai veikė Bažnyčią ekonomiškai. „Dėl šio įstatymo galiausiai buvo suimti ir įkalinti vyrai, kurie turėjo daugiau nei vieną žmoną, ir jiems buvo atimta balsavimo teisė, namų privatumo teisė ir kitos civilinės teisės“ (*Mūsų paveldas. Trumpa Pastarųjų Dienų Šventųjų Jėzaus Kristaus Bažnyčios istorija* [2005], 94). Iki 1890 m. šimtai ištikimų pastarųjų dienų šventųjų kalėjo kalėjime. Kiti slapstėsi vengdami suėmimo ir įkalinimo. Tokiomis sąlygomis daugybė šeimų kentė įtampą, širdgėlą, skurdą ir alkį.

Nors pasaulis juos išjuokė dėl daugpatystės praktikavimo, dauguma ištikimų pastarųjų dienų šventųjų gynė šią praktiką teigdami, kad žino ją esant Dievo Pranašui Džozefui Smitui duotą apreiškimu.

Ši sunki padėtis paskatino Prezidentą Vilfordą Vudrufą pamaldžiai siekti Viešpaties vadovavimo dėl šventųjų praktikuojamos daugpatystės. 1889 m. Prezidentas Vudrufas nurodė Bažnyčios vadovams nebemokyti daugpatystės principo. Iki

1890 m. buvo sudarytos vos kelios tokios santuokos, ir tos pačios nesilaikant Prezidento Vudrufo patarimo. Vis dėlto buvo žmonių, skelbusių, kad Bažnyčia vis dar skatina daugpatystę. Šie pranešimai ir toliau skatino priešpriešą Bažnyčios atžvilgiu. 1890 m. rugsėjį Prezidentas Vudrufas išleido Manifestą, kuris dabar yra žinomas pavadinimu 1 Oficialus pareiškimas ir yra knygoje „Doktrina ir Sandoros“.

Antrasis Manifestas

„Manifeste [1 Oficialiame pareiškime] buvo skelbiamas Prezidento [Vilfordo] Vudrufo siekis paklusti Jungtinių Valstijų įstatymams. Apie kitų šalių įstatymus jame nebuvo kalbama. Nuo tada, kai Meksikoje ir Kanadoje buvo įkurtos kolonijos, tose šalyse Bažnyčios vadovai atliko poligamines santuokas, ir tokios santuokos ten dar buvo atliekamos ir po 1890 m. spalio. [...] Nuo 1890 iki 1904 m. Jungtinėse Valstijose, kaip išimtis, buvo sudarytos tik kelios poligaminės santuokos, tačiau nėra aišku, ar buvo leista jas atlikti valstijose“ (“The Manifesto and the End of Plural Marriage,” Gospel Topics, [lds.org/topics](https://www.lds.org/topics)).

„1904 m. balandį vykusioje visuotinėje konferencijoje Prezidentas [Džozefas F.] Smitas paskelbė galingą pareiškimą, dar žinomą pavadinimu Antrasis Manifestas, pagal kurį nuo to laiko sudarantieji poligamines santuokas bus baudžiami pašalinimu iš Bažnyčios“ (“Plural Marriage in The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints,” Gospel Topics, [lds.org/topics](https://www.lds.org/topics)).

